УЯВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ ПРО ДЖЕРЕЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стахова Ольга Олександрівна
к. психол. н., доцент
Баргілевич Наталія Володимирівна
здобувачка вищої освіти, магістр
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, Україна

У сучасних умовах стрімкого розвитку спеціальної освіти особливої актуальності набуває проблема професійного становлення майбутніх учителів-логопедів. Ефективність їх майбутньої професійної діяльності безпосередньо залежить від уміння орієнтуватися в інформаційних потоках, критично оцінювати та інтегрувати нові знання у практичну діяльність [1], [2].

Зважаючи на вищевказане, варто відмітити, що фундаментальне теоретичне підґрунтя й практична спрямованість джерел, з яких здобувачі вищої освіти черпають професійну інформацію, виступають важливим чинником формування їх фахової компетентності та професійної ідентичності. Відтак, із метою з'ясування компонентів цього інформаційного середовища нами було проведено емпіричне дослідження, один із етапів якого був спрямований на вивчення пріоритетів студентів щодо джерел отримання професійно значущих знань.

Аналіз відповідей на питання «Звідки ви отримуєте інформацію про свою майбутню професійну діяльність?» дозволив констатувати однорідність поглядів студентства. Узагальнені дані відповідей респондентів щодо каналів надходження професійної інформації вказують на те, що інформаційне поле здобувачів ЗВО (n=28), які навчаються в Житомирському державному університеті імені Івана Франка на соціально-психологічному факультеті за освітньо-професійною програмою «Спеціальна освіта. Логопедія», є відносно однорідним.

Так, абсолютно всі учасники констатувального експерименту орієнтуються на здобуття фахових знань насамперед у стінах вишу. При цьому першочерговий

пріорітет в освітньому просторі університету вони віддають безпосередній взаємодії з викладачами на лекціях і семінарах, акцентуючи на заняттях, що мають прикладний характер завдяки залученню стейкхолдерів. Паралельно з цим дієвим інструментом накопичення знань для майбутніх фахівців ще одним важливим джерелом формування професійних знань виступає практичний досвід, сформований у процесі активної навчальної та виробничої практики на базах освітніх установ.

Однією зі складових академічної підготовки студентської молоді у ЗВО залишається самостійна робота магістрів із профільними джерелами – підручниками, посібниками, актуальність якої зафіксовано у 92% відповідей проведеного нами анкетування. При цьому цифрові аналоги та паперові носії інформації сприймаються майбутніми фахівцями як рівноцінні елементи самоосвіти.

Окремим стимулом для розширення професійного кругозору є тематичні зустрічі й гостьові лекції, що ініціюються професорсько-викладацьким складом випускової кафедри. Ця інтерактивна форма комунікації розглядається 28% респондентів як унікальна можливість з'ясувати реальні нюанси логопедичної корекції безпосередньо від авторитетних експертів ринку.

Поряд із класичними дидактичними каналами вагоме місце в інформаційній структурі посів медіаконтент. Майже вся вибірка опитаних (96%) задовольняє свій професійний інтерес через аналіз публікацій у популярних соціальних медіа (зокрема, Instagram, Telegram, YouTube, TikTok і Facebook). Мотивом для моніторингу студентами віртуальних щоденників логопедів-практиків є намір компенсувати академічну теорію наочним розглядом клінічних випадків, лайфхаками та живими експертними рекомендаціями у максимально доступній для сприйняття формі.

Додатковим вектором інтеграції у фахове середовище для 35% учасників анкетування є науково-комунікативна активність. Так, під час дослідницької розвідки студенти зазначили, що розглядають участь у вебінарах, профільних семінарах і круглих столах, науково-практичних конференціях різного рівня як платформу для відстеження інновацій та залучення останніх у практику професійної діяльності.

Таким чином, узагальнюючи результати опитування, слід підкреслити, що що інтеграція традиційних університетських методів із медійними ресурсами й науковою діяльністю закладає підґрунтя для розбудови професійного світогляду майбутніх спеціалістів. Проте помітне перебільшення ролі блогів і коротких відеоформатів несе в собі ризик формування кліпового або поверхневого бачення суті логопедичної допомоги. Адже розважальний чи популярний контент у мережі зазвичай демонструє лише ефектний фінал корекції («картинку успіху»), залишаючи поза увагою складну, системну та тривалу корекційну роботу.

Список використаних джерел

1. Савінова Н. В., Карпенко К. М. Цифрова компетентність вчителя-логопеда як показник професійної ідентичності у сучасних освітніх викликах. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Київ, 2025. Вип. 49. С. 136-143. URL : https://sj.udu.edu.ua/index.php/kpsp/uk/article/view/197/304 (дата звернення : 18.12.2025).
2. Чупахіна С. В., Потапчук Т. В., Лякішева А. В. Підготовка майбутніх учителів-логопедів до педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища. Академічні студії. Серія «Педагогіка». Луцьк, 2022. Вип. 1. С. 159-167. URL : https://academstudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/315/299 (дата звернення : 23.04.2026).